

Nr 519.

Av herrar **Velander** och **Svärd**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till avsättning till fonden för idrottens främjande.

I proposition 156 har Kungl. Maj:t framlagt förslag om statligt stöd åt ungdomens föreningsliv och fritidsverksamhet m. m. Propositionen, som bygger på det betänkande med förslag rörande bidrag till ungdomens föreningsliv och fritidsverksamhet, vilket avgivits av 1953 års utredning angående stöd till nykterhetsorganisationer och ungdomsvårdande sammanslutningar, innebär för budgetåret 1954 anslagshöjningar och nya riksstatsanslag om tillhoppa ungefär 2,6 miljoner kronor. Anslagen avser främst utbildning av ungdomsledare, ungdomens fritidsverksamhet, ungdomsidrotten samt instruktionsverksamhet inom ungdomsorganisationer och idrottsrörelsen. Propositionen kompletteras dessutom med en samma dag under nr 157 framlagd proposition angående ökad avsättning till fonden för idrottens främjande med 500 000 kronor till 8 000 000 kronor.

Den av departementschefen nu förordade väsentliga ökningen av den statliga bidragsgivningen på centrala områden inom ungdomsverksamheten har i första hand motiverats med nödvändigheten av att såsom ett led i den planerade nykterhetspolitiska reformen söka stimulera de nykterhetsfrämjande åtgärderna för ungdomen. De förslag departementschefen framlägger bygger därför på den förutsättningen, att de nykterhetsfrämjande strävandena direkt eller indirekt främjas av exempelvis förbättrad ungdomsledarutbildning, lämplig fritidssysselsättning för ungdomen och därmed sammanhängande åtgärder.

Det må icke bestridas att den föreslagna nykterhetspolitiska reformen, som i huvudsak innebär, att positivt nykterhetsfrämjande åtgärder i så stor utsträckning som möjligt skall ersätta restriktivt verkande ingrepp, åtminstone under en övergångstid kan medföra en accentuering av ungdomens alkoholmissbruk. Mot denna risk har emellertid Kungl. Maj:t sökt säkra sig genom att i annat sammanhang framlägga förslag till en upplysningskampanj avsedd att mildra övergångstidens svårigheter vid motbokssystemets slopande. Det bör dock framhållas att departementschefen icke kunnat förebringa några omständigheter som klart utvisar att ungdomens alkoholmissbruk är och kommer att bli av den omfattningen att nu förordade samhälleliga ingripanden är motiverade. Att på föreslaget sätt utvidga den statliga verksamheten med ett helt nytt bi-

dragssystem och nyanställning av statstjänstemän på antagandet att den nya nykterhetsreformen kan komma att medföra ökat alkoholmissbruk hos ungdomen, innebär ett underskattande av ungdomens ansvarskänsla.

Den av ungdomsvårdskommittén förda diskussionen om ungdomsproblemen synes oss icke ge belägg för att man genom ökat ekonomiskt stöd till de i landet verksamma ungdomsorganisationerna oavsett arten av dessas verksamhet och med bortseende från om den verksamhet som bedrivs har genklang hos ungdomen eller icke skall kunna lösa ungdomsfrågorna. Ett aktivt frivilligt ungdomsarbete, d. v. s. föreningsliv, har helt visst ett betydande värde som komplement till ungdomens personlighetsutveckling i hem och skola. En avgörande faktor härvidlag är dock att föreningsarbetet kan drivas under fullständig frihet, där ungdomens eget initiativ är utslagsgivande. Skall föreningslivet i väsentlig mån lita till statligt stöd och statlig vägledning t. ex. i form av undervisning av särskilt anställda länsinstruktörer kan verksamheten komma att bindas på ett icke önskvärt sätt.

Viktigare än statligt stöd till ungdomens fritidssysselsättningar är att bereda ungdomen bostäder, skapa förbättrad yrkesutbildning och ge den riktig yrkesvägledning. Dessa senare frågor är för närvarande föremål för prövning av särskilda sakkunniga. Det hade enligt vår uppfattning varit mer realistiskt att söka lösa dessa icke endast för ungdomen utan även för hela samhället väsentliga spörsmål först.

Visst statligt stöd till ungdomens fritidsverksamhet är emellertid nödvändigt att ha. För närvarande finnes även flera former härför, och vi finner det angeläget att viss förstärkning av samhällets ekonomiska stöd sker. Det är därvid av vikt att en dylik förstärkning kommer så många ungdomar till godo som möjligt och fördelas på ett sådant sätt att det ger det i praktiken bästa resultatet. Det synes oss därför lämpligt att Sveriges riksidrottsförbund bör erhålla ett ökat anslag. Förbundet har ett medlemsantal vilket är dubbelt så stort som alla övriga i proposition 156 berörda organisationer tillsammans. Förbundet har dessutom personalresurser och en organisation som ger garantier för att medlen effektivt kommer ungdomen till godo. Förbundet skulle genom en anslagsökning få möjlighet att genom vidgad utbildning av ledare, ökad tävlingsverksamhet, större bidrag till byggande av idrottsanläggningar etc. kunna öka antalet aktiva idrottsutövare och stimulera ungdomsidrotten.

I proposition nr 156 förklarar departementschefen sig ha för avsikt att igångsätta en utredning av frågan om statliga stöd till de politiska sammanslutningarnas ungdomsvårdande verksamhet. Av principiella skäl motsätter vi oss bestämt ett sådant stöd.

I det följande avser vi sålunda att hemställa om ökning av anslaget till

fonden för idrottens främjande med 500 000 kronor. Å andra sidan har vi i en samtidigt avgiven motion i anledning av proposition nr 156 föreslagit minskning av däri föreslagna ökningar av anslagsbelopp — utom i vad avser anslaget till hemgårdar — med 1 993 400 kronor. Bifall till vårt förslag medför en total medelsbesparing av kronor 1 493 400.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen, vid behandling av proposition nr 157, måtte till Avsättning till fonden för idrottens främjande för budgetåret 1954/55 anvisa ett anslag av 8 500 000 kronor.

Stockholm den 3 april 1954.

Gustaf Velander.

G. Svärd.
